

การจัดการความรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้ประกอบการส่งออกปาลานิล ในพื้นที่ ตำบลบางแพม อำเภอมือง จังหวัดนครปฐม

ทิพวรรณ เสนาะศัพท์¹, โอนชา รุ่งเรือง¹, นิตยา งามยิ่งยง² และณณามินทร์ เศรษฐ์ธีรธา²

¹นักศึกษาศาสาธุกิจระหว่างประเทศ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

²อาจารย์ประจำสาขาธุกิจระหว่างประเทศ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

*tippawansanorsap049@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้านการจัดการความรู้สำหรับผู้ประกอบการส่งออกปาลานิล 2) ทดสอบประสิทธิภาพสื่ออิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้ประกอบการส่งออกปาลานิล โดยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นผู้ประกอบการการเลี้ยงปาลานิลในพื้นที่ตำบลบางแพม อำเภอมือง จังหวัดนครปฐม จำนวน 15 ผู้ประกอบการ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เอกสาร ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพสื่ออิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้ประกอบการส่งออกปาลานิลอยู่ในระดับดี การเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและมีรูปภาพประกอบทำให้ผู้ประกอบการเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาตนเองสู่การเป็นผู้ส่งออกต่อไป

คำสำคัญ : ปาลานิล ผู้ประกอบการ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ การส่งออก

Electronic Knowledge Management for Exporters of Tilapia in Bang Khaem Subdistrict, Mueang District, Nakhon Pathom Province

Tippawan Sanorsap,¹ Anocha Rungrueng¹ Nittaya Ngamyinyong² and Jemine Settheerathan²

¹ Students of International Business Program Management Science Faculty Nakhon Pathom Rajabhat University

² Lecturers of International Business Program Management Science Faculty Nakhon Pathom Rajabhat University

*tippawansanorsap049@gmail.com

Abstract

The purpose of this research was to 1) Develop electronic media in knowledge management for exporters of tilapia. 2) Test of electronic media efficiency for exporters of tilapia. The samples were 15 entrepreneurs of Nile Tilapia fish raising in Bang Khaem Subdistrict, Muang District, Nakhon Pathom Province. By using qualitative research methods, interview forms, data analysis using document analysis. The results showed that the efficiency of electronic media for exporters of tilapia was good. The easy access to the information and the accompanying pictures make the entrepreneurs increase their potential to develop themselves into exporters.

Key word: Nile tilapia, Operator, Electronic media, Export

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีการพัฒนาทางด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในอันดับต้นๆ ของโลก มีการผลิตสัตว์น้ำเป็นสินค้าส่งออกไปยังต่างประเทศจำนวนมาก โดยมีปริมาณการส่งออกมากกว่าการนำเข้าสินค้าสัตว์น้ำจากต่างประเทศ มีผลทำให้ไทยได้เปรียบการค้าจากการส่งออกสินค้าสัตว์น้ำ (สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร, 2552 : 26 - 29)

ปลาน้ำจืดนับว่ามีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมาก เพราะสามารถทำรายได้ให้กับเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เนื่องจากปลาเป็นสัตว์เลี้ยงง่ายขยายพันธุ์ได้ดี ไม่ต้องลงทุนสูง สภาพภูมิประเทศของประเทศไทยจึงเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับการเลี้ยงปลา เนื่องจากมีแหล่งน้ำอยู่เป็นจำนวนมาก ทั้งแหล่งน้ำธรรมชาติ ลำคลอง หนอง บึง และแหล่งน้ำอื่นๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น อ่างเก็บน้ำ รวมถึงพื้นที่ลุ่มที่สามารถขุดบ่อเลี้ยงปลาได้ และนอกจากนี้ปลาน้ำจืดยังเป็นแหล่งอาหารที่สำคัญต่อประชากรในประเทศไทยอีกด้วย เนื่องจากปลาน้ำจืดเป็นแหล่งโปรตีนที่มีคุณภาพ สามารถหาได้ง่าย และมีราคาถูกกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับสัตว์น้ำเค็มหรือสัตว์บกชนิดอื่นๆ (เพ็ญพรรณ ศรีสกุลเดี่ยวและคณะ, 2551 : 13 - 14)

ปลานิล (Nile tilapia) เป็นปลาน้ำจืดชนิดหนึ่งในวงศ์ Cichlidae มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Oreochromis niloticus* เป็นปลาน้ำจืดที่มีผู้นิยมบริโภคมากเป็นอันดับที่ 5 ของสัตว์น้ำจืดในประเทศสหรัฐอเมริกาในระดับภูมิภาคเอเซียนั้นปลานิลมีแนวโน้มที่จะพัฒนาการเลี้ยงให้เป็นไปในแบบอุตสาหกรรมโดยในระยะเวลากว่า 10 ปีที่ผ่านมาได้มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนากระบวนการเลี้ยง และสายพันธุ์ปลานิลอย่างต่อเนื่องโดยผลผลิตมากกว่าครึ่งเป็นผลผลิตจากภูมิภาคเอเซียทั้งนี้ประเทศไทยสามารถผลิตปลานิลได้เป็นอันดับที่ 4 ของภูมิภาคเอเซียในปี 2549 พ.ศ. 2555 ประเทศไทยมีฟาร์มเลี้ยงปลานิลทั้งหมด 221,320 ฟาร์ม โดยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนฟาร์มเลี้ยงปลานิลมากที่สุด 126,260 ฟาร์ม ผลผลิตการเลี้ยงปลานิลทั่วประเทศ 179,849 ตัน เป็นผลผลิตจากภาคเหนือมากที่สุด 46,233.86 ตัน รองลงมาคือผลผลิตจากตะวันออกเฉียงเหนือ 44,466.25 ตัน เมื่อพิจารณาถึงศักยภาพการผลิตพบว่าภาคกลางมีศักยภาพการผลิตมากที่สุดคือ 979 กิโลกรัม/ไร่ ในขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งมีจำนวนฟาร์มมากที่สุดแต่กลับมีผลผลิตต่อไร่ น้อยที่สุด คือ 347 กิโลกรัม/ไร่ (เกวลิน หนูฤทธิ์ 2556) ซึ่งอาจเกิดจากปัญหาต่างๆ ด้านการเพาะเลี้ยง หรือสภาพแวดล้อม

สำหรับสาเหตุที่ปัจจุบันปลานิลเป็นปลาที่เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายเพราะปลานิลเป็นปลาที่เลี้ยงง่าย โตเร็ว มีความแข็งแรง อดทนต่อสภาพแวดล้อมได้เป็นอย่างดี ไม่มีอุปสรรคเรื่องโรคระบาด เป็นปลาที่กินพืชและอาหารได้เกือบทุกชนิดนอกจากนี้ยังเป็นปลาที่มีรสชาติดี สามารถนำไปประกอบอาหารได้หลายอย่างและเป็นที่ยอมรับของประชาชน และที่สำคัญคือปัจจุบันราคาขายปลีกปลานิลเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก ในขณะที่อัตราการเพิ่มจำนวนของประชากรไม่สอดคล้องกับปริมาณการเพิ่มของอาหาร โดยแหล่งทรัพยากรอาหารสำหรับประชากรโลกในปัจจุบันได้มาจากแหล่งผลิต 3 แหล่ง คือ การเกษตร การประมง และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ดังนั้นการจะเพิ่มแหล่งอาหารให้เพียงพอกับความต้องการสำหรับการบริโภคของประชากรโลกที่เพิ่มขึ้นที่เหมาะสมนั้นจึงมาจากการประมง และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเป็นหลัก (เริงชัย ต้นสุชาติและคณะ, 2556 : 3 - 5)

เมื่อพิจารณาความปลอดภัยและมาตรฐานสินค้าปลานิลจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาปลานิล (พ.ศ. 2553-2557) (สำนักวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกรมประมงกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2554) รายงานว่าปัญหาและอุปสรรคของการผลิตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย และมาตรฐานสินค้าปลานิลคือคุณภาพผลผลิตปลาไม่ได้มาตรฐานตามที่ตลาดต้องการ และปัญหาและอุปสรรคในส่วนของตลาดปลานิลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยและมาตรฐานสินค้าปลานิลได้แก่ มาตรฐานสินค้าจากประเทศผู้นำเข้ามากขึ้น โดยเฉพาะสินค้าสัตว์น้ำที่ส่งออกต้องมีใบรับรองปลอดโรคและประเทศผู้ซื้อ มีการตรวจสอบที่เข้มงวดมากขึ้นในเรื่องของคุณภาพสินค้า

ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาถึงการจัดการความรู้สำหรับผู้ประกอบการส่งออกปลานิลให้แก่ผู้ประกอบการเลี้ยงปลานิลในพื้นที่ ตำบลบางแคม อำเภอมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกร หรือบุคคลทั่วไปที่สนใจที่จะลงทุนประกอบอาชีพเลี้ยงปลานิลเพื่อการส่งออก ให้เป็นข้อมูลแนวทางการประกอบการตัดสินใจต่อไปภายในอนาคต

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้านการจัดการความรู้สำหรับผู้ประกอบการส่งออกปลานิล
2. เพื่อทดสอบประสิทธิภาพสื่ออิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้ประกอบการส่งออกปลานิล

3. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาการดำเนินธุรกิจเลี้ยงปลานิลในบ่อดินของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่ตำบลบางแคม อำเภอมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม โดยกำหนดขอบเขตงานวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาปัจจัยในด้านการดำเนินธุรกิจเลี้ยงปลานิลของผู้ประกอบการธุรกิจเลี้ยงปลานิลในพื้นที่ ตำบลบางแคม อำเภอมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น จากการดำเนิน

ธุรกิจการเลี้ยงปลานิล และศึกษาปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบธุรกิจการส่งออกปลานิลผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์

2. ขอบเขตด้านประชากร

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลผู้วิจัยเลือกเฉพาะผู้ประกอบการธุรกิจเลี้ยงปลานิลที่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงปลานิล มาแล้วไม่ต่ำกว่า 10 ปี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน และสมบูรณ์มากที่สุด

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยเลือกเป้าหมายพื้นที่สำหรับการศึกษารั้งนี้ คือ พื้นที่ ตำบลบางแกม อำเภอมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

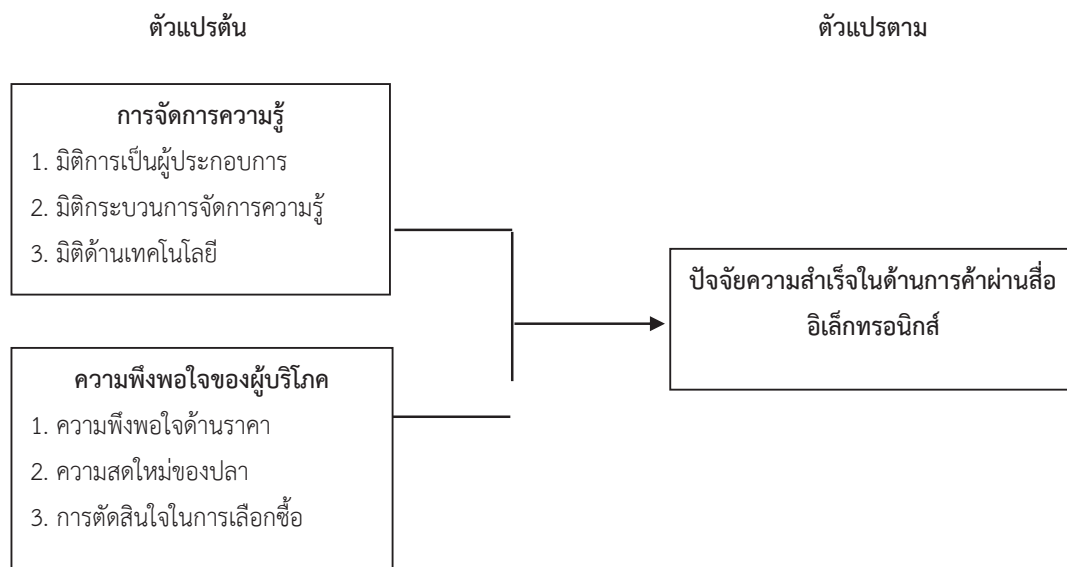
4. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ศึกษาในงานวิจัยประกอบไปด้วยตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ดังนี้

ตัวแปรต้น ได้แก่ 1. การจัดการความรู้ ประกอบไปด้วย มิติการเป็นผู้ประกอบการ มิติกระบวนการจัดการความรู้ และมิติด้านเทคโนโลยี 2. ความพึงพอใจของผู้บริโภค ประกอบไปด้วย ความพึงพอใจด้านราคา ความสดใหม่ของปลาและการตัดสินใจในการเลือกซื้อ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัจจัยแห่งความสำเร็จในด้านการค้าผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

5. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

5.1 ทฤษฎีสื่ออิเล็กทรอนิกส์

การสื่อสาร หรือ การสื่อความหมาย (Communication) หมายถึง การถ่ายทอดเรื่องราวการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแสดงออกของความคิดและความรู้สึก เพื่อการติดต่อสื่อสารข้อมูลซึ่งกันและกัน (กิดานันท์ มลิทอง, 2548)

รูปแบบของการสื่อสารสามารถแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

1. การสื่อสารทางเดียว (One-Way Communication)
2. การสื่อสารสองทาง (Two-Way Communication)

5.2 ทฤษฎีการจัดการความรู้

เป็นการพัฒนาประสบการณ์ในอดีตมาใช้ในอนาคตเพื่อการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริง เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายขององค์กร มุ่งสนองต่อความสำเร็จในเรื่องของวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย

1. องค์กร (Organization) : ระบบขององค์กรต้องมีรากฐานไว้เพื่อสร้างองค์กรแห่ง การเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่วิสัยทัศน์ (Vision)
2. ผู้ที่เกี่ยวข้องกับองค์กร (People) : องค์กรหนึ่ง ๆ ต่างมีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายทั้งภายในขององค์กรเอง เช่น ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำ และมีทักษะทางด้านการบริหาร เช่น การสอนงาน
3. เทคโนโลยี (Technology) : การมีเครื่องมือหรือเทคโนโลยีที่ทันสมัยถือเป็นสูงอำนวยความสะดวกที่ช่วยให้การสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้มีความสะดวกมากยิ่งขึ้น
4. ความรู้ (Knowledge) : ความรู้ที่มีในองค์กรจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้เพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร
5. การเรียนรู้ (Learning) : การเรียนรู้ถือเป็นระบบหลักที่เป็นแกนนำสำคัญของการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ซึ่งสามารถจำแนกการเรียนรู้ได้ 3 ระดับคือระดับบุคคลระดับกลุ่มและระดับองค์กร

5.3 ทฤษฎีผู้ประกอบการ

Maslow (1970) ได้มีแนวคิดในการจัดลำดับขั้นของการจูงใจตามความต้องการและสัญชาตญาณของมนุษย์โดยได้คิดว่าการต้องการและสัญชาตญาณของมนุษย์แปรเปลี่ยนไปตามอิทธิพลต่าง ๆ ที่เกิดจากพฤติกรรมของแต่ละบุคคลและช่วงเวลาของชีวิตในแต่ละช่วงกระบวนการ ความต้องการของ Maslow เป็นลักษณะของกระบวนการที่เป็น Dynamic เขาเชื่อว่าเมื่อบุคคลได้รับสนองความพึงพอใจของความต้องการในลำดับล่างแล้วบุคคลก็จะค้นหาความพึงพอใจในลำดับที่สูงขึ้นไปตามลำดับชุดความต้องการ ชุดความต้องการในระดับล่างจะมีอำนาจและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลมากกว่าชุดความต้องการในลำดับที่สูงขึ้นไป บุคคลจะไม่สนใจชุดความต้องการในลำดับที่สูงกว่าจนกระทั่งบุคคลสามารถสนองชุดความต้องการลำดับที่ต่ำกว่าในบางส่วนเป็นอย่างน้อย แต่ก็มีบุคคลบางคนที่ไม่สามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีนี้ซึ่งก็มีค่อนข้างน้อยมาก และเกิดขึ้นเฉพาะบุคคลที่มีบทบาทที่พิเศษ

5.4 ทฤษฎีการส่งออก

ฮัทธ พิศาลวานิช (2555) ทฤษฎีเฮคเซอร์-โอลิน (Heckscher - Ohlin Theorem) หรือเรียกเป็นภาษาไทยได้ว่าทฤษฎี สัดส่วนปัจจัยการผลิต โดยทฤษฎีนี้จะให้ความสำคัญแก่สัดส่วนโดยเปรียบเทียบของปัจจัยการผลิต (Relative Factor Proportions) หรือปริมาณปัจจัย การผลิตที่มีอยู่โดยเปรียบเทียบ (Relative Factor Endowments) โดยมีแนวคิดพื้นฐานว่าประเทศจะส่งออกสินค้าที่มีความเข้มข้นในการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างเหลือเฟือและจะนำเข้าสินค้าที่มีความเข้มข้นในการใช้ปัจจัยการผลิตขาดแคลน เช่น สมมุติให้ประเทศมีปัจจัยการผลิตสองชนิด ได้แก่ แรงงาน (Labour) และทุน (Capital) ประเทศที่มีแรงงานมากและมีทุนน้อย ประเทศนั้นจะมีค่าแรงงานต่ำแต่ต้นทุนเงินทุนจะสูง ประเทศนั้นก็จะส่งออกสินค้าที่ใช้สัดส่วนในการผลิตของแรงงานมากกว่าทุน และจะนำเข้า สินค้าที่ใช้สัดส่วนในการ ผลิตของทุนมากกว่าแรงงาน

5.5 ทฤษฎีธุรกิจปลานิล

อุดม เรืองนพคุณ (2549) ผลผลิตปลานิลส่วนใหญ่จะใช้สำหรับการบริโภคภายในประเทศ ซึ่งใช้บริโภคในรูปแบบปลาสด 89% ในการแปรรูปทำปลาเค็มตากแห้ง 5% ย่าง 3% และที่เหลือใช้ในรูปแบบอื่น ๆ สำหรับปลานิลทั้งตัวและในรูปแช่แข็งก็มีจำหน่ายในตลาดภายในประเทศเช่นกัน โดยผู้ผลิตคือโรงงานและจำหน่ายให้ภัตตาคารหรือร้านอาหาร

5.6 ทฤษฎีการวัดประสิทธิภาพสี่อเล็กทรอนิกส์

บุปผชาติ ทัพทิกกรม (2544) ได้รวบรวมความหมายของ E-learning ไว้ในบทความจาก เอกสารประกอบการจัดสัมมนาวิชาการ “มหกรรมอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาในโรงเรียน (School net Days)” ครั้งที่ 1 ในบทความชื่อ “E-learning : เพื่อการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง” จัดพิมพ์ในวารสาร CIO Newsletter ปีที่ 3 ฉบับที่ 3 ประจำเดือนมีนาคม 2544” วัตถุประสงค์ E-learning เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงวิธีเรียนอยู่เดิมเป็นการเรียนรู้ใช้เทคโนโลยีที่ก้าวหน้า เช่น อินเทอร์เน็ตอินเทอร์เน็ตดาวเทียมวิดีโอเทปแผ่นซีดี ฯลฯ

5.7 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ชนากาญจน์ ไชยา (2558) ศึกษาความต้องการวิธีการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงปลานิลของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลในอำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความต้องการวิธีการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงปลานิล ของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล ในอำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลในอำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 119 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูล จากผลการวิจัย พบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล ในอำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่ มีความต้องการวิธีการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงปลานิลแบบรายบุคคล ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.53 โดยวิธีการเยี่ยมเยียนที่บ้านหรือฟาร์ม มีความต้องการในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 4.79 ตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตาม ความต้องการวิธีการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงปลานิลมีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ประคุณ ศาสิกร และ โสมสกว เพชรานนท์ (2559) ศึกษาการลงทุนเลี้ยงปลานิลเพื่อการพาณิชย์ในจังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการผลิตการตลาดและผลิตภัณฑ์จากปลานิล 2) วิเคราะห์ต้นทุน รายรับและกำไรจากการเลี้ยง 3) วิเคราะห์ความคุ้มค่าในการลงทุนของการเลี้ยง โดยข้อมูลได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 57 ราย ในปี พ.ศ.2557 และใช้ตัวชี้วัดคือมูลค่า ปัจจุบันสุทธิ อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อทุน อัตราผลตอบแทนของโครงการ และต้นทุนเฉลี่ยในระยะยาว จากผลการศึกษาพบว่า การเลี้ยงปลานิลภายใต้มาตรฐานการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี และเหมาะสม (GAP) มีรูปแบบ ที่แตกต่างจากการเลี้ยงที่ไม่เข้าสู่มาตรฐาน GAP ในด้านสุขลักษณะของการเพาะเลี้ยง โดยผลผลิตภายใต้มาตรฐาน GAP เป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศ ด้านผลประกอบการและความคุ้มค่าในการลงทุน พบว่าการเลี้ยงปลานิลในบ่อดิน แบบกึ่งธรรมชาติภายใต้มาตรฐาน GAP และที่ไม่ได้เข้าสู่มาตรฐาน GAP ในฟาร์มขนาดกลาง และขนาดใหญ่ รวมทั้งการ เลี้ยงปลานิลกระชังในบ่อดินที่ไม่ได้เข้าสู่มาตรฐาน GAP ในฟาร์มขนาดเล็กและขนาดกลางมีกำไร และสามารถสร้าง ความคุ้มค่าในการลงทุนให้กับเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามเกษตรกรจำนวนมากยังขาดแรงจูงใจในการเข้าสู่มาตรฐาน GAP เนื่องจากราคาของผลผลิตไม่แตกต่างกันมากนัก

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร (2552) ศึกษาศักยภาพการผลิตและการตลาดปลานิล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สถานการณ์การผลิตต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตปลานิล 2) เพื่อศึกษาด้านการตลาดวิธีการตลาดและสวนเหลืออมการตลาดปลานิล 3) เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT ANALYSIS) ของการผลิตและการตลาดปลานิล ผลการวิจัยพบว่า ต้นทุนการผลิตของปลานิลรวมทั้งหมดของการเลี้ยงในกระชังเฉลี่ย 24,713.38 บาท/กระชัง และมีกำไรทั้งหมด 6,129.33 บาท/กระชัง หรือกำไร 8.34 บาท/กิโลกรัม สำหรับการเลี้ยงในบ่อดิน ต้นทุนการผลิตรวมทั้งหมดเฉลี่ย 20,975.60 บาท/ไร่และมีกำไรทั้งหมด 4,228.94 บาท/ไร่ หรือกำไร 5.26 บาท/กิโลกรัม จะพบว่าต้นทุนส่วนใหญ่จะเป็นค่าอาหารมากที่สุดถึงร้อยละ 78.02 และ 55.12 ของต้นทุนทั้งหมดของการเลี้ยงในกระชังและในบ่อดิน วิธีการตลาดปลานิลพบว่าผลผลิตปลานิลจะถูกใช้ภายในประเทศร้อยละ 90 ที่เหลืออีกร้อยละ 10 จะส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ

6. วิธีดำเนินการวิจัย (เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล)

6.1 ประชากรที่และกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ประกอบการเลี้ยงปลานิลในบ่อดิน โดยทำการสุ่มแบบเจาะจงจำนวน 15 ผู้ประกอบการ เกษตกรคัดเลือกมีดังนี้

1. มีประสบการณ์การเลี้ยงปลานิลในบ่อดินไม่ต่ำกว่า 10 ปี
2. มีความรู้เรื่องปลานิลทั้งเรื่องการเลี้ยงและการตลาด
3. เน้นเกษตรกรที่อยู่ในจังหวัดนครปฐม
4. เน้นผู้ประกอบการการเลี้ยงปลานิล 10 อันดับแรกของจังหวัด

6.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสามารถเก็บได้จาก 2 แหล่งข้อมูล มีดังนี้

- 1) ข้อมูลทุติยภูมิ คือ การเก็บรวบรวมจากการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) ข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากการลงพื้นที่สำรวจ และทำการสัมภาษณ์

6.3 การประมวลผลข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

- 1) นำข้อมูลที่ได้จากการจัดบันทึกในการสัมภาษณ์ และสังเกตการณ์ จากผู้ให้ข้อมูลมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล
- 2) นำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียงในรูปแบบของข้อความเพื่อง่ายต่อการแยกประเด็น
- 3) วิเคราะห์และจัดแยกแต่ละประเด็นเนื้อหาข้อมูลตามกลุ่มของข้อมูลที่สอดคล้องกับ กรอบแนวคิดในการวิจัย
- 4) วิเคราะห์ปัจจัยสำคัญในการวัดประสิทธิภาพสื่ออิเล็กทรอนิกส์สู่การจัดการความรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการส่งออกปลานิล
- 5) ตีความข้อมูลที่ได้โดยเปรียบเทียบกับทฤษฎีหลักที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์
- 6) สรุปข้อมูลที่ได้ และนำไปเปรียบเทียบกับประเด็น
- 7) อภิปรายผลข้อมูลตามทฤษฎี เพื่อสร้างข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

7. ผลการวิจัยสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

7.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการจัดการความรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้ประกอบการส่งออกปลานิล ในพื้นที่ตำบลบางแพ อำเภอมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม สามารถสรุปผลการศึกษาได้ตาม วัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้านการจัดการความรู้สำหรับผู้ประกอบการส่งออกปลานิล เริ่มต้นจากมีผู้ประกอบการกลุ่มหนึ่งต้องการอยากเพิ่มมูลค่าและอยากให้ปลานิลเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง การประกอบธุรกิจเลี้ยงปลานิล ผู้ประกอบการเป็นผู้ริเริ่มทำธุรกิจด้วยตัวเอง กำหนดทิศทางในการทำธุรกิจแล้วปฏิบัติงานทั้งหมดด้วยตนเอง ก่อนผู้ประกอบการประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจเลี้ยงปลานิลผู้ประกอบการต้องใช้ ทั้งร่างกาย แรงใจ พุ่มเท เรียนรู้จากความสำเร็จที่เกิดขึ้นแล้วนำความสำเร็จนั้นไปปรับเปลี่ยน ระบบการบริหารให้เกิดประสิทธิผลเพิ่มขึ้น รวมทั้งผู้ประกอบการมีการเข้ารับการอบรมความรู้ใหม่ๆ และปรับตัวตามยุคสมัยที่ เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ติดตามข้อมูล ข่าวสารจากสื่อต่างๆ เพื่อนำมาปรับใช้ในการดำเนินธุรกิจเลี้ยงปลานิลเพื่อการส่งออกอย่างมีประสิทธิภาพ

2. เพื่อทดสอบประสิทธิภาพสื่ออิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้ประกอบการส่งออกปลานิล ผู้ประกอบการได้ใช้การเข้าถึงสื่อที่ผู้วิจัยทำขึ้นมาเพื่อศึกษาขั้นตอน วิธีการในการส่งออก เงื่อนไขในการส่งออก มูลค่าในการส่งออก เกณฑ์มาตรฐานในการส่งออก ฯ เพื่อนำมาใช้เป็นความรู้มาประกอบการตัดสินใจทำธุรกิจเลี้ยงปลานิลเพื่อการส่งออก

7.2 การอภิปรายผลวิจัย

การศึกษารจัดการความรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการส่งออกปลาในในพื้นที่ ตำบลบางแพม อำเภอมือง จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยสามารถอภิปราย ผลการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

1. จากการศึกษาพบว่า การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจต้องการสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อใช้ในการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งออกหลายด้าน เช่น ด้านเงินทุน ด้านความไม่แน่นอนของธุรกิจ ด้านการทำการค้าระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็น เรื่องของการกีดกันทางการค้า การแข่งขันทางการตลาด หากธุรกิจประสบความสำเร็จจะสร้างรายได้ให้กับ ผู้ประกอบการ และครอบครัวได้อย่างมาก ผู้ประกอบการจึงต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์แล้ววางแผนเพื่อนำมาใช้อย่างมีระบบ เพื่อให้ธุรกิจประสบความสำเร็จ Hatten (2006) ได้นิยามผู้ประกอบการ หมายถึง บุคคลที่มีโอกาส และผลประโยชน์ในธุรกิจ โดยเป็นผู้มีความรู้ และความเข้าใจในเรื่องการเงิน การจัดการวัตถุดิบ และการเผชิญกับความเสี่ยงในการริเริ่ม หรือดำเนินธุรกิจเพื่อให้ธุรกิจประสบผลสำเร็จตามที่ต้องการ

2. จากการศึกษาพบว่า การทดสอบประสิทธิภาพสื่ออิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้ประกอบการส่งออกปลา เป็นไปในแนวทางที่ดี เพราะเนื่องจากสื่อที่ผู้วิจัยทำเข้าถึงได้ง่าย และมีรูปภาพประกอบเพื่อนำมาสนใจในการเข้าหาความรู้ต่อ ทำให้ผู้ประกอบการให้ความสนใจในการเข้าไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในเรื่องต่างๆของการส่งออก รวมไปถึงผู้ประกอบการบางรายที่ไม่เคยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการหาข้อมูลเพิ่มเติมก็ให้ความสนใจในการที่จะเข้าถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้วิจัยทำโดยวิธีการต่างๆ เช่น การบอกให้ลูกหลานเปิดให้ดู และยังมีผู้ประกอบการจำนวนหนึ่งได้เอาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้วิจัยทำ ให้ความรู้เพิ่มเติมกับผู้ประกอบการรายอื่นๆ ที่ยังเข้าไม่ถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้วิจัยทำศึกษาขั้นตอนการส่งออก

8. ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้

1. ควรสร้างสื่อในการให้ความรู้ที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ แผ่นพับ หรือการเข้าไปให้ความรู้ตลอด เพื่อเป็นการเข้าถึงผู้ประกอบการทั่วๆไป เพราะผู้ประกอบการบางรายมีอายุมากและเข้าถึงสื่อด้านอิเล็กทรอนิกส์ไม่เป็น

2. ควรใส่ใจในการเลี้ยงปลาให้มากขึ้น สังเกตพฤติกรรมการกินอาหารของปลา นิลอย่างใกล้ชิด เพราะการให้อาหารปลาไม่เหมาะสมจะส่งผลกระทบต่อควรใส่ใจในการเลี้ยงปลาให้มากขึ้น สังเกตพฤติกรรมการกินอาหารของปลา นิลอย่างใกล้ชิด เพราะการให้อาหารปลาไม่เหมาะสมจะส่งผลกระทบต่อเจริญเติบโตของปลา นิลทำให้ปลา นิลไม่ได้มาตรฐานในการส่งออก

3. ควรหาพื้นที่ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์นอกตำบลบางแพม เพื่อเป็นการขยายตัวของธุรกิจเลี้ยงปลา นิลเพื่อการส่งออกสู่พื้นที่อื่น และเป็นการสร้างงาน กระจายรายได้ออกสู่ชุมชนใกล้เคียง

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการรวมตัวกันของประชาคมอาเซียนทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมว่ามีผลกระทบต่อการค้าเนธุรกิจเลี้ยงปลา นิลในประเทศไทย ทั้งด้านดีและด้านเสียอย่างไร

2. ควรศึกษาวิธีการสร้างสื่ออิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์แบบอื่นๆ เช่น Youtube E-book Website เพื่อเพิ่มช่องทางทางการหาความรู้เพิ่มเติมให้เข้าถึงง่ายมากขึ้น

9. การอ้างอิง

กตินันท์ มลิทอง. (2548). **ทฤษฎีสื่ออิเล็กทรอนิกส์**. ใน กตินันท์ มลิทอง, เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม (หน้า 100).

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อรุณการพิมพ์.

เกวลิน หนูฤทธิ. (2558). รายงานสถานการณ์สินค้าปลา นิลและผลิตภัณฑ์สามเดือนแรกปี พ.ศ. 2556. แก่นเกษตร 43

ฉบับพิเศษ 1 : (2558), 589.

- ชนากาญจน์ ไชยา. (2558). **ความต้องการวิธีการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงปลานิลของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่**. รายงานการประชุมวิชาการและนำเสนอผลการวิจัย ระดับชาติและนานาชาติ กลุ่มระดับชาติ ด้านวิทยาศาสตร์, (หน้า 141-152). เชียงใหม่.
- บุปผชาติ ทัพทิกรณ์. (2544). **ทฤษฎีการวัดประสิทธิภาพสื่ออิเล็กทรอนิกส์**. ความรู้เกี่ยวกับมัลติมีเดียเพื่อการศึกษา. ประคุณ ศาลิกร และ โสมสกา เพชรานนท์. (2559). **การลงทุนเลี้ยงปลานิลเพื่อการพาณิชย์ในจังหวัดนครปฐม**. วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2559 , 1.
- รองศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญพรรณ ศรีสกุลเดี่ยวและคณะ. (12 มิถุนายน 2551). **การรวบรวมความรู้และประสบการณ์ระบบตลาดข้อตกลง (Control Farming) ในประเทศไทย : กรณีศึกษาปลานิล**. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), หน้า 13-14.
- เริงชัย ดันสุชาติและคณะ. (2556). **ห่วงโซ่คุณค่าของปลานิลในจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- สำนักงานวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร. (2552). **ศักยภาพการผลิตและการตลาดปลานิล**. เอกสารวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร เลขที่ 119, หน้า 26-29.
- สำนักวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกรมประมงกระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2554). **โครงการยกระดับมาตรฐานฟาร์มเพาะเลี้ยงปลานิลเพื่อการส่งออก**.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2552). **ศักยภาพการผลิตและการตลาดปลานิล**. เอกสารวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร เลขที่ 119 , ข.
- อัทธ์ พิศาลวานิช. (2555). **ทฤษฎีการส่งออก**. เอกสารประกอบการสอนวิชาทฤษฎีและนโยบายการค้าระหว่างประเทศ, หน้า 1.
- อดุม เรืองนพคุณ. (2549). **การเพาะพันธุ์และการเลี้ยงปลานิล : ทฤษฎีปลานิล**. กรุงเทพฯ: อักษรสยามการพิมพ์.
- Maslow A. (1970). **ทฤษฎีผู้ประกอบการ**. New York: Harper and Row.
- Marquardt Michael J. (2002). **ทฤษฎีการจัดการความรู้**. Building The Learning Organization: Mastering The 5 Elements for Corporate Learning. Palo Alto: Davies-Bla.